

[Kurt Hansen]

hurtigere, som skal afskrives hurtigere, end man skulle det tidligere. Det betyder naturligvis nogle konkurrenceforhold for de mindre virksomheder, som de ikke kan leve op til. Det betyder naturligvis, at deres produktion bliver så meget dyrere i forhold til den produktion, der bliver fremstillet på en række større virksomheder. Det er i hvert tilfælde de generelle træk ved det. Man kan finde eksempler, hvor denne model ikke holder, men det er det generelle træk ved, at de små virksomheder bliver udraderet.

Det er det kapitalistiske samfunds krise, og det har ikke noget at gøre med, at man f. eks. tidligere skulle betale et så latterligt lille beløb for en virksomhed på op til 20. arbejdere som 3 pct. af lønsummen til en forsikringsordning for ikke selv at skulle dække sygedagpengene, når lønarbejderne blev syge. Det er simpelt hen for åbentligt, når nogle partier har forsøgt at bilde befolkningen ind, at det kunne give 25.000-30.000 arbejdspladser mere. Nu er det kommet ned på 1½ pct., men stadig væk himler man op om, at de 1½ pct. fører til, at mindre virksomhedsejere ikke vil antage arbejdskraft, på grund af at de har en udgift til sygedagpenge på 1½ pct. af lønsummen. Det er simpelt hen for åbentligt, det kan enhver se. Der er heller ingen, der tror på det. Det er ren og skær gennemsyret, borgerlig platdemagogi, der ikke holder nogen som helst steder.

Der er en enkelt anden ting, jeg godt ville knytte et par bemærkninger til. Det er egnsudviklingsproblematikken. Der skal åbnes bedre muligheder for, at de mindre virksomheder kan få del i disse midler. Uden at jeg på nogen måde vil gøre mig til talsmand for, at alle de virksomheder, som modtager egnsudviklingsstøtte, snyder og bedrager, så mener jeg, man kan trække Balling-Engelsens guldseng frem som et velkendt og grotesk eksempel på, hvad der rent faktisk kan ske ved at uddele disse egnsudviklingsmidler i flæng. Selve egnsudviklingsordningen har ikke skabt ret mange flere arbejdspladser, fordi det i de fleste tilfælde sker ved, at man nedlægger arbejdspladsen det ene sted og flytter den over et andet sted, hvor man kan få arbejdskraften billigere, og hvor man kan lave nogle yderligere rationaliseringer, og hvor folk ikke er i fagforening m. v. Det opretter som regel ikke ret mange arbejdspladser. Men jeg synes nok, når man diskuterer

egnsudviklingsproblemerne, at det må kædes sammen med en reel indsigt og kontrol. Hermed være ikke sagt, at vi synes, at egnsudviklingsideen er den helt rigtige.

Det er jo ikke bare noget, som de venstreorienterede partier eller VS siger, dette med at de små firmaers indehavere godt kan have lidt svært ved at skelne imellem, hvad der er afsat til privat forbrug, og hvad der faktisk skulle bruges til reinvesteringer. Den 1. december 1977 udtalte en sparekassedirektør følgende til Børsen:

»Det kan knibe for en virksomhedsejer at forstå, at bank- og leverandørkreditter ikke er hans egne penge.«

I en TV-diskussion den 29. november 1977 var der udbredt enighed mellem repræsentanter for fagbevægelsen, Arbejdsgiverforeningen og kreditinstitutioner om følgende typiske udviklingsmodel for en mindre virksomhed: en person får en god idé, som sættes i produktion ved hjælp af lån m. v. Han eller hun har ikke indsigt i ledelses- og finansieringsproblemer. Ved vækst i virksomheden, ved konjunktur nedgang melder problemerne sig, hvad der eventuelt kan føre til en lukning. Hver gang dette sker, er der altså tale om ressourcespild og ubehageligheder, slet ikke kun for den kvinde eller mand, som fik den gode eller mindre gode idé at starte virksomheden op, men i særdeleshed for de arbejdere, som nu er blevet kastet på gaden efter måske at have fået en arbejdsplads, et sted at arbejde igennem en kortere periode.

Derfor er det også temmelig uacceptabelt, at man bare fuldstændig skudt gennem hovedet og ud i den blå luft kan begynde at etablere virksomheder, der producerer hvad som helst, uden at man har nogen sikkerhed for, at der er markedet til det, og uden at der er tale om, at man faktisk fremstiller nogle rimelige og fornuftige produkter. Men en del af dette med virksomhedslukninger og manglende indsigt fra ledelsens side i, hvordan man rent faktisk driver virksomheder, kunne måske også imødegås, hvis de, der arbejdede på virksomheden, havde indsigt i regnskaberne, havde indsigt i de ændringer, som ledelsen måske ville foretage ud i fremtiden. Det ville give en mulighed for arbejderne for at sige: nej hov, den går ikke, det er jo en fuldstændig forfejlet politik, der nu skal lægges op til at føre.